

УДК 378.147:004

МОБІЛЬНІ ПРИСТРОЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Майнаєв Ф.Я., аспірант

кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

У статті розглянуто напрямки використання мобільних пристрій у вищій школі, серед яких підтримка дистанційного навчання, підтримка змішаного навчання, забезпечення доступу до Інтернету на аудиторних заняттях. Автор висуває припущення, що поєднання традиційного навчання та on-line на семінарах сприятиме покращенню навчання студентів суспільно-гуманітарного профілю. У статті описані практичні завдання, орієнтовані на застосування технології BYOD.

Ключові слова: *девайси, мобільні пристрої, мобільне навчання, мобільні технології, навчальне відео, навчання on-line, технологія BYOD.*

В статье рассматриваются направления использования мобильных устройств в высшей школе, среди которых поддержка дистанционного обучения, поддержка смешанного обучения, обеспечение доступа к Интернету на аудиторных занятиях. Автор выдвигает предположение, что сочетание традиционного обучения и on-line на семинарах будет способствовать улучшению обучения студентов общественно-гуманитарного профиля. В работе описаны практические задания, ориентированные на применение технологии BYOD.

Ключевые слова: *девайсы, мобильные устройства, мобильное обучение, мобильные технологии, обучающее видео, обучение on-line, технология BYOD.*

Mainaiev F.Ya. MOBILE DEVICES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTION

The article discusses the ways of mobile devices usage in high school, among of them the support for distance and mixed learning and providing the access to the Internet at classroom classes. The author suggests that the combination of traditional learning and on-line seminars will contribute to improving the training of social and humanities students. The paper describes practical tasks focused on applying BYOD technology.

Key words: *devices, mobile devices, mobile learning, mobile technologies, educational video, on-line study, BYOD technology.*

Постановка проблеми. Стремкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і мобільного зв'язку спричинили появу мобільного навчання (m-learning). У свою чергу поширення ІКТ-засобів нового покоління (iPAD, iPhone, SmartPhone і т. ін.), користувацькі характеристики яких, за В. Биковим [1, с. 6], відображають особливості функцій, будови й параметрів нової мережної хмарної ІКТ-інфраструктури, серед студентської молоді зумовили застосування технології Bring your own devices (BYOD).

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що мобільні технології є предметом активного розгляду у наукових освітнях колах протягом останніх десяти років. У наукових розвідках [2; 3; 5] проаналізовано педагогічні засади, напрями застосування мобільних технологій у навчальному процесі вищої школи, визначено сутність дефініцій «мобільне навчання», «мобільні технології», «мобільні пристрої», розглянуто його переваги й недоліки. Автори єдині у висновку, що мобільні технології сприяють покращенню якості освіти. На думку Р. Горбатюка та Ю. Тулашвілі [2, с. 31], застосування технологій і засо-

бів мобільного навчання дозволить створити більш природні умови для навчання, зберігаючи переваги традиційних підходів до застосування обчислювальних пристріїв в освіті.

Здебільшого дослідники пов'язують використання мобільних технологій із дистанційним навчанням. Питання щодо застосування сучасних комунікаторів (смартфонів, камерфонів, айфонів і т. ін.) порушувалося, однак у контексті вивчення іноземних мов. На переконання автора, ефективність їх використання визначається за параметрами й можливостями апаратних засобів і їх використанням у конкретних умовах, якістю дидактичного матеріалу, уміннями викладача та студентів використовувати апаратні і дидактичні матеріали [5, с. 292].

Постановка завдання. Формулювання цілей статті зумовлено недостатнім обговоренням у науковій педагогічній літературі питання застосування в очному навчанні мобільних технологій, а саме: розглянути можливості застосування мобільних пристріїв у дидактичних цілях безпосередньо на аудиторних заняттях.

Виклад основного матеріалу. Ставлення до застосування мобільних пристро-

їв у навчальному процесі було неоднозначним: від повного заперечення (наказ МОН № 420 від 24.05.2007 «Про використання мобільних телефонів під час навчального процесу», де у пункті 1 прописано офіційну заборону використання мобільних телефонів у загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладах усіма учасниками навчального процесу) до визнання більшістю науковцями їх потужним засобом сучасного навчання.

Технологія BYOD є, по-перше, відповідю виклику захоплення молоддю мобільними засобами, по-друге, відповідю на виклик активного впровадження ІКТ у навчальний процес за умов відсутності у вищих відповідного технічного забезпечення. По-третє, застосування мобільних технологій відкриває для студентів нові форми пізнання, адже, за висловом А. Ейнштейна, правильно навчає той, хто навчає цікаво [4, с. 167]. Сутність BYOD полягає в активному використанні власних девайсів студентів у навчальному процесі.

Використання мобільних пристрійв на навчальних заняттях створює нові перспективи для організації ефективної аудиторної роботи:

- 1) доступ до ресурсів Інтернету (відео, графіки, текстових документів, мап);
- 2) інформаційний пошук у мережі для подальшого створення Web-міксів;
- 3) аналіз статті блогу/або сайту;
- 4) редагування та створення спільніх документів, таблиць on-line;
- 5) створення інтелект-карт (за допомогою сервісу Google.it);
- 6) тестування on-line з навчальних дисциплін;
- 7) дидактичні ігри on-line й т. ін.

Як показало опитування студентів I-IV курсів історичного факультету ХНПУ

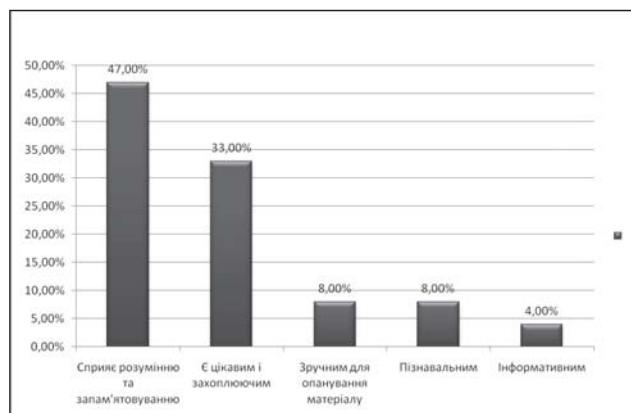

Рис. 1. Оцінка студентами I-IV курсів історичного факультету ХНПУ імені Г.С. Сковороди перегляду навчальних відеоматеріалів

імені Г.С. Сковороди, найбільш привабливими для них є завдання, пов'язані з відео. Так, подобається переглядати навчальні відеоматеріали 92% респондентів, не подобається – 6%, не дали однозначної відповіді – 2%.

Вважають, що відео сприяє кращому розумінню та запам'ятовуванню навчальної інформації 47% студентів; переглядають його тому, що це є цікавим, 33% учасників опитування; пізнавальним – 8%; зручним для опанування навчального матеріалу – також 8%; інформативним – 4%. Результати опитування проілюстровано на рис. 1.

Специфіка навчання студентів-майбутніх учителів історії полягає у безпосередній пов'язаності їх пізнання з тестом. Основними методами пізнання є індивідуалізація, інтерпретація, розуміння. Важливим є розуміння й відчуття історичної епохи. Застосування відео візуалізує історичне тло епохи, подію, забезпечує певний емоційний настрій студентів, формуючи таким чином оціночно-ціннісне ставлення до об'єкта, що вивчається.

Окрім забезпечення емоційного компонента навчального заняття, відео реалізує дидактичну мету уроку на рівні аналізування, оцінювання, створення, провокуючи виконання творчих завдань, а саме:

- 1) *Пошук історичних помилок, неточностей, невідповідностей у переглянутому уривку художнього фільму.*
- 2) *Розв'язання суперечливого питання, що полягає у поясненні його за допомогою історичних фактів.*
- 3) *Поєднання перегляду відео з роботою над текстовим документом (написання звернення від імені історичної особистості, есе, сенкану, репортажу, тексту листівки й т. ін.).*
- 4) *Аналіз подій, явища, зображеного в уривку художнього фільму, з позиції історика.*
- 5) *Коментування. Сутність завдання полягає в озвученні «німого» відео (написанні текстового супроводу науково-популярного, художнього, анімаційного фільму).*
- 6) *Фільмування/або відеокоментар – створення власного відео за допомогою смартфона (відеозапис власної відповіді на мобільний пристрій). Воно складається з написання «сценарію», власне запису відео та звітування викладачеві про виконання завдання. Фільмування є альтернативою есе та більш звичних уже для студентів презентацій.*

Виконання описаних навчальних завдань, що прямо або опосередковано пов'язані з відео, може здійснюватися у групах (трійках або «квартетах») або парах. Як варіант,

вони можуть стати елементом ротацій за станціями за змішаної форми навчання. Отже, відео має широкий спектр застосування у навчальному процесі, що проілюстровано на рис. 2.

Ефективність застосування відео залежить як від урахування специфіки навчання студентів, так і від технічного фактора – якості покриття мережею університетських аудиторій або можливості використання мобільного Інтернету студентами.

Як показало анкетування, мета якого полягала у виявленні ставлення студентів I-IV курсів історичного факультету ХНПУ імені Г.С. Сковороди до використання мобільних пристроїв у навчанні, постійними користувачами мобільного Інтернету є 79% респондентів; вдаються до нього час від часу 11%; роблять це дуже рідко 8%; узагалі ніколи не користуються Інтернетом за допомогою мобільного пристроя 2% учасників. Отримані результати підтверджують готовність студентів до використання власних девайсів і мобільного Інтернету на аудиторних заняттях для виконання навчальних завдань on-line.

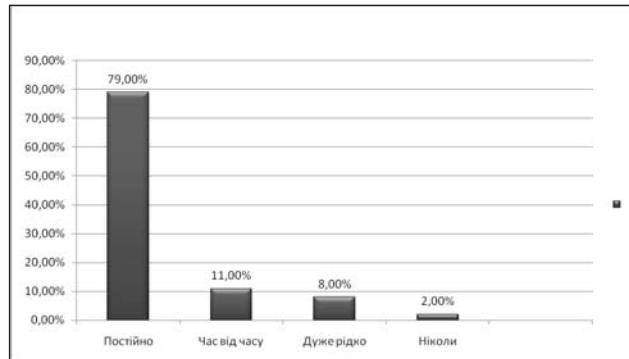

Рис. 3. Користування студентами ХНПУ ім. Г.С. Сковороди мобільним Інтернетом

Результати анкетування представлено на рис. 3.

Висновки. Мобільні технології набувають все більшого поширення у навчальному процесі вищої школи, а з розширенням функціональності мобільних пристройів їх можливості в освіті дедалі зростатимуть. Однак починати, за словами Д. Лауриллард [6], потрібно не з того, що може технологія запропонувати, а наскільки це потріб-

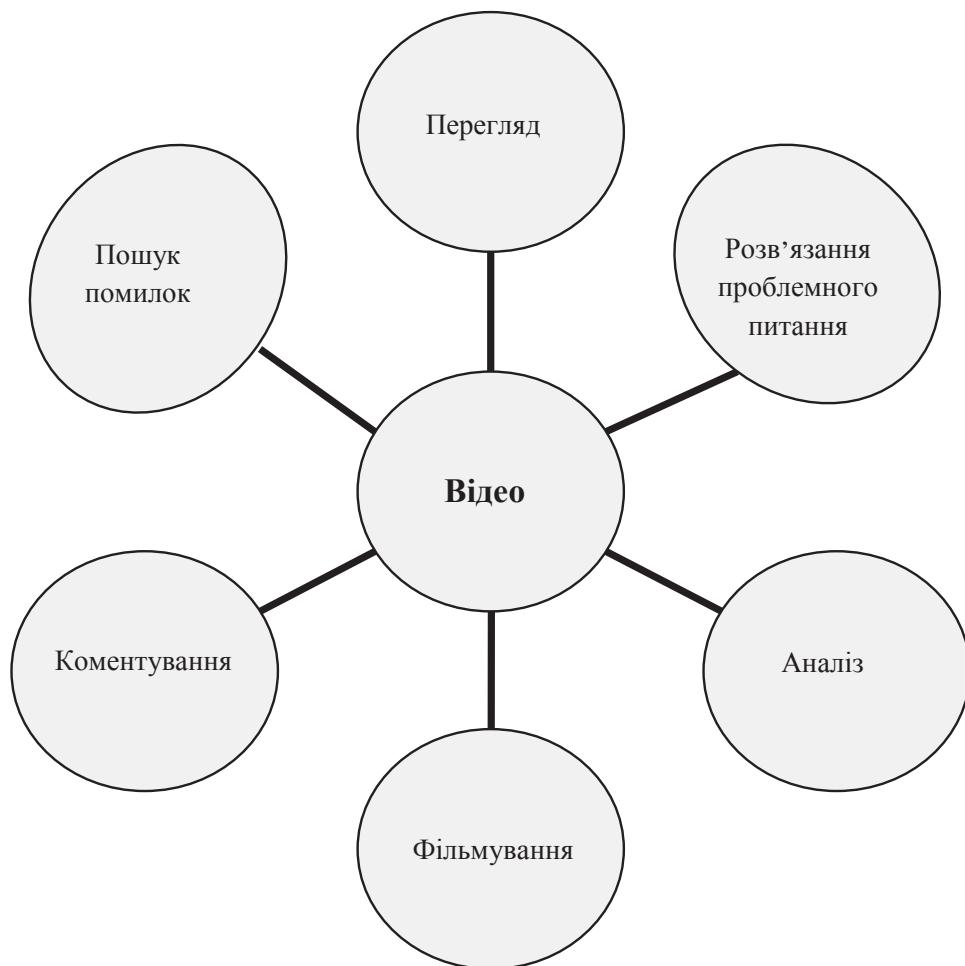

Рис. 2. Застосування відео у навчальному процесі

но тим, хто навчається. Необхідно пам'ятати, що девайси у навчальному процесі посідають усе ж таки допоміжну роль: ідея навчального заняття полягає не в обов'язковому їх використанні, а у реалізації мети навчання за допомогою сучасних мобільних пристрій.

Описані навчальні завдання, орієнтовані на використання мобільних пристрій, не охоплюють усіх можливостей мобільних технологій.

Перспективи подальших розвідок полягають у розробці навчальних завдань із використанням мобільних пристрій, виконання яких буде сприяти інтелектуальному розвитку студентів, підготовці їх до майбутньої професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Биков В.Ю. Проблеми та перспективи інформатизації системи освіти в Україні / В.Ю. Биков // Наук. часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. – 2012. – №13. – С. 3-18. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpri_2_2012_13.

2. Горбатюк Р.М. Мобільне навчання як нова технологія вищої освіти / Р.М. Горбатюк, Ю.Й. Тулашви-

лі // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. – 2013. – Вип. 27. – С. 31-34. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuiuped_2013_27_10.

3. Золотарьова I.O. Застосування мобільного навчання у системі освіти / I.O. Золотарьова, A.M. Труш // Системи обробки інформації. – 2015. – Вип. 4. – С. 147-150. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/soi_2015_4_32.

4. Майнаєв Ф.Я. Використання девайсів у вищій школі / Ф.Я. Майнаєв // International scientific-practical conference Forming of modern educational environment: benefits, risks, implementation mechanisms: Conference Proceedings, September 29, 2017. – Tbilisi : Baltija Publishing, 2017. – Р. 167-169.

5. Мардаренко О.В. Інтерактивні комунікативні технології освіти: мобільне навчання як нова технологія в підвищенні мовної компетентності студентів немовних ВНЗ / О.В. Мардаренко // Інформатика та математичні методи у моделюванні. – 2013. – № 3. – С. 288-289. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Itmm_2013_3_3_13.

6. Laurillard D. Digital technologies and their role in achieving our ambitions for education / D. Laurillard. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pdfs.semanticscholar.org/80b9/2a0d3d24c7b2331deeeb408ac13c6ab089d7.pdf>.